

Број: 27.1-021-157/20

Дана, 20. новембра 2020. године

На основу члана 22. став 3. и члана 19. став 2. тачка 1) Закона о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, бр. 94/15 и 62/18), Фискални савјет Републике Српске на 24. ванредној сједници одржаној 20. новембра 2020. године након разматрања Приједлога другог ребаланса буџета Републике Српске за 2020. годину - по хитном поступку, даје

МИШЉЕЊЕ

на Приједлог другог ребаланса Буџета Републике Српске за 2020. годину - по хитном поступку

Законом о фискалној одговорности у Републици Српској, чланом 19. став 2. тачка 1) („Службени гласник Републике Српске“, бр. 94/15 и 62/18) прописано је да Фискални савјет Републике Српске даје мишљење и анализе Народној скупштини на нацрт и приједлог буџета и ребаланса буџета и економске политике, односно програма економских реформи.

Чланом 10. ст. 1. и 2. истог Закона, прописано је да приликом достављања на усвајање буџета, односно ребаланса буџета Републике Српске, одговорно лице има обавезу да под пуном материјалном и кривичном одговорношћу достави потписану и овјерену изјаву о фискалној одговорности, у супротном надлежни орган не може разматрати буџет, односно ребаланс буџета Републике Српске. Будући да су одговорна лица свих корисника буџета Републике Српске доставила потписану и овјерену изјаву о фискалној одговорности Народна скупштина Републике Српске може разматрати Приједлог другог ребаланса буџета Републике Српске за 2020. годину.

У складу са претходно наведеним, Фискални савјет Републике Српске је на сједници одржаној 20. новембра 2020. године анализирао Приједлог другог ребаланса буџета Републике Српске за 2020. годину.

Будући да је услед новонастале ситуације, дошло до промјене у структури и висини буџетских средстава и буџетских издатака, као и до промјене приоритета који се финансирају из буџетских средстава, а како би се додатно прилагодили посљедицама изазваним тренутном епидемиолошком ситуацијом, али и потребама финансирања

здравственог система приступило се изради и доношењу другог ребаланса Буџета Републике Српске за 2020. годину.

Приједлогом другог ребаланса Буџета за 2020. годину укупан буџетски оквир, односно укупна буџетска средства као и буџетски расходи и издаци планирани су у износу од 3.636,0 милиона КМ, што представља повећање у односу на Ребаланс Буџета за 2020. годину у проценту од 0,64% или за 23 милиона КМ.

Приједлогом другог ребаланса Буџета за 2020. годину предвиђено је повећање укупних буџетских прихода за 1,6%. Повећање буџетских прихода у највећој мјери резултат је повећања грантова и трансфера између или унутар јединица власти.

Грантови су планирани у износу од 39 милиона КМ, а поменути износ се односи на уплату Владе Републике Србије. Ово је значајно увећање прихода по овом основу, с обзиром да Ребалансом буџета Републике Српске за 2020. годину нису планирана средства на овој позицији. Трансфери између или унутар јединица власти су планирани у износу од 3,5 милиона КМ, што представља увећање за 3,2 милиона КМ у односу на Ребаланс буџета Републике Српске за 2020. годину.

Анализом Приједлога другог ребаланса Буџета за 2020. годину евидентно је да је дошло до повећања пореских прихода и смањења непореских прихода. Процентуално повећање од 0,5 % остварено је код пореских прихода, док су непорески приходи смањени за 5,27%. Повећању укупних пореских прихода допринио је раст пореза на доходак, доприноса за социјално осигурање и раст пореза на имовину. С друге стране, усљед пада домаће потрошње приходи од индиректних пореза као најзначајнија компонента пореских прихода смањени су за 3,14% у односу на планиран износ Ребалансом буџета Републике Српске за 2020. годину. Такође, приходи од дивиденде, учешћа у капиталу и сличних права, као и приходи од пореза на добит планирани су у значајно нижем износу у односу на износе планиране Ребалансом буџета. На смањење непореских прихода највећи утицај имало је смањење на позицији прихода од финансијске и нефинансијске имовине и позитивних курсних разлика у оквиру чега је највеће смањење евидентирано код прихода од дивиденде.

Приједлогом другог ребаланса Буџета за 2020. годину предвиђено је повећање укупних буџетских расхода за 0,89% у односу на расходе планиране Ребалансом буџета. Расходи по основу кориштења роба и услуга, као категорија непродуктивних расхода, смањени су за 0,7% у односу на Ребалансом планиран износ. У оквиру ове групе расхода умањени су расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга, расходи по основу путовања и смјештаја, те расходи за стручне услуге. У циљу одржавања фискалне стабилности неопходно је и даље тежити смањењу непродуктивних расхода. На повећање укупних буџетских расхода предвиђених Приједлогом другог ребаланса Буџета за 2020. годину утицаће планирано повећање на позицији субвенција за 2,4% и грантова за 1,9%, као и на позицији трансфера између и унутар јединица власти за 6,35%. Планирано је значајније увећање на позицији трансфера унутар исте јединице власти за 11,6% у односу на средства планирана Ребалансом Буџета за 2020. годину, а што је последица обезбјеђења средстава фонду за санирање последица усљед ширења заразне болести - COVID 19, у циљу спровођења мјера за спречавање ширења вируса корона и ублажавање последица на привреду и становништво. У оквиру ове групе расхода планирана су и средства за суфинансирање школарина у складу са новим Законом о високом образовању.

Приједлогом Другог ребаланса буџета предвиђени су укупни буџетски приходи и примици за нефинансијску имовину у износу од 2.805,4 милиона КМ, што је за 1.7% више у односу на Ребаланс буџета за 2020. годину. Укупни буџетски расходи и издаци за нефинансијску имовину Приједлогом другог ребаланса Буџета планирани су у износу од 3.199,2 милиона КМ, што је за 0,9% више у односу на Ребаланс буџета за 2020. годину. Претходно наведено има за посљедицу планирани буџетски дефицит у износу од 393,8 милиона КМ, док је Ребалансом Буџета за 2020. годину планиран буџетски дефицит у износу од 412,2 милиона КМ. И поред смањења дефицита и даље је нарушено фискално правило које се односи на консолидовани буџетски дефицит, односно евидентно је да ће на крају фискалне године исти бити изнад 3% БДП-а.

У складу са Законом о фискалној одговорности у Републици Српској дефинисаном обавезом, Министарство финансија доставило је Фискалном савјету Републике Српске Нацрт извјештаја о привременом одступању консолидованог буџетског дефицита од фискалних правила, а на који је Фискални савјет Републике Српске дао мишљење. С обзиром да се услови, у којима је дошло до одступања од фискалног правила консолидованог буџетског дефицита могу окарактерисати као природна непогода, Фискални савјет Републике Српске предложио је Народној скупштини Републике Српске да донесе Одлуку о одобравању привременог одступања од фискалних правила у складу са чланом 12. Закона о фискалној одговорности у Републици Српској. Извјештајем је предвиђен рок и оквирне мјере за враћање буџета у оквире прописаних фискалних правила, а Програмом фискалне консолидације Фискални савјет је сугерисао да се дефинисане мјере конкретизују и квантификују.

Фискални савјет Републике Српске напомиње да у условима раста буџетског дефицита посљедично долази до већег задужења, те у складу са тим треба водити рачуна да се не наруши фискално правило које се односи на дуг. Да би се зауставио потенцијални раст дуга, те да би се исти почео смањивати у наредном периоду неопходно је смањење фискалног дефицита већ у 2021. години. Приједлогом другог ребаланса буџета за 2020. годину планирани су примици по основу задуживања у износу од 710,1 милион КМ, што представља смањење од 4,9% у односу на планирана средства Ребалансом буџета за 2020. годину. Треба имати у виду да ће раст дуга у 2020. години имати за посљедицу повећање издатака за камате у буџету за 2021. годину.

Фискални савјет Републике Српске оцјењује да је овако конципиран Приједлог другог ребаланса Буџета за 2020. годину реалан, али да је неопходно током извршења истог примјењивати принцип рационалности и строго контролисати јавну потрошњу. У околностима смањења привредне активности уз нагло повећање дефицита, а у циљу обезбјеђења ликвидности буџета и измирења приоритетних расхода препоручује се одгађање реализације непродуктивних инвестиција и набавки које нису започете у текућој години. Простор за уштеде не би требало тражити у смањењу продуктивних јавних инвестиција (нпр. инвестиције за инфраструктуру). Претходно наведене инвестиције су економски веома важне, будући да представљају ефикасну мјеру за подстицање, како привредног опоравка, тако и привредног развоја уопште.

**ПРЕДСЈЕДНИК
ФИСКАЛНОГ САВЈЕТА**

Проф. др Миленко Крајишник, с. р.